STUDIA Z PRAWA WYZNANIOWEGO
Tom 23 – 2020

DOI: https://doi.org/10.31743/spw.11432

ANETA MARIA ABRAMOWICZ*

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA ONLINE PT. *PRÁVNA POLITIKA A LEGISLATÍVA V OBLASTI KONFESNÉHO PRÁVA*, 24–25 września 2020 r.

W dniach 24–25 września 2020 r. w ramach Międzynarodowego Kongresu Naukowego Trnava Days of Law 2020, który jest cyklicznym spotkaniem naukowym, odbyła się Międzynarodowa konferencja naukowa pt. *Právna Politika a Legislatíva v Oblasti Konfesného Práva / Legal Policy and Legislation in the Area of Confessional Law*. Organizatorem konferencji był Ústav pre právne otázky náboženskej slobody (Institute for Legal Questions of Religious Freedom) na Wydziale Prawa Trnawskiego Uniwersytetu w Trnawie (Słowacja). Z powodu zagrożenia wywołanego rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 konferencja została zorganizowana w wyjątkowym trybie, odmiennym od zasad, na jakich kongresy były organizowane we wcześniejszych latach (ostatni „The International Congress Trnava Law Days: *Rule of law – between science and art*" odbył się w dniach 20–21 września 2018 r.). Organizatorzy zdecydowali się na przeprowadzenie konferencji w trybie online poprzez przesłanie przez prelegentów organizatorom swoich wystąpień. Zgłoszone tematy referatów stały się inspiracją do zorganizowania wprowadzającej sesji plenarnej. Na jej początku prof. PaedDr. René Bílik, CSc., Rektor Uniwersytetu Trnavskiego w Trnavie oraz prof. JUDr. Mgr. Andrea Olšovská, Ph.D., Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Trnavskiego w Trnavie dokonali uroczystego otwarcia Międzynarodowego Kongresu Naukowego Trnava Days of Law 2020. Następnie w dyskusji wzięli udział: JUDr. Pavel Rychetský, dr.h.c., Prezes

* Dr, Katedra Prawa Wyznaniowego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin, e-mail: abrama@kul.pl. ORCID 0000-0002-1601-6969.

Sądu Konstytucyjnego Republiki Czeskiej; JUDr. Peter Straka, Sędzia Sądu Konstytucyjnego Republiki Słowackiej; mgr. Pavol Žilinčík, MPP, Członek Rady Sądownictwa Republiki Słowackiej i Biura Publicznego Obrońcy Praw Republiki Czeskiej; doc. JUDr. Lucia Žitňanská, Ph.D., Wydział Prawa Uniwersytetu Trnavskiego w Trnavie oraz prof. JUDr. PhDr. Tomáš Gábriš, Ph.D., LLM, MA, Wydział Prawa Uniwersytetu Trnavskiego w Trnavie.

Ostatecznie w ramach Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. *Právna Politika a Legislatíva v Oblasti Konfesného Práva / Legal Policy and Legislation in the Area of Confessional Law* zgłoszono 28 referatów w językach: słowackim, czeskim, angielskim, polskim i rosyjskim. Były to:

– *Invocatio Dei – necessity, possibility or superfluousness?* – dr Konrad Walczuk (Akademia Sztuki Wojennej, Warszawa, Polska);
– *The controversy of the churches opening in Brazil and Portugal during the covid-19 pandemic* – prof. dr. Agnes Christian Chaves Faria Alexandrovna Dybova (Pontifical Catholic University, Rio de Janeiro, Brazylia);
– *Changing dimensions of religion in India: a unity in diversity* – Ass. prof. Preeti D. Das, Ph.D. (Jawahalral Nehru University, School of International Studies, New Delhi, Indie);
– *Liability for insulting religious feelings of believers: the post-secular interpretation of freedom of conscience in Russia* – prof. Sergey Astapov, DrSc. (Southern Federal University, Rostów nad Donem, Rosja);
– *Politicization of the religious sphere as the main threat to national security: modern realities and vectors of strengthening* – Academician prof. Oksana Vivchar, Ph.D. (West Ukrainian National University, Tarnopol, Academy of Economics Sciences of Ukraine, Ukraina);
– *Church and believers during mass protests in Belarus after the presidential elections in 2020 / Церковь и верующие во время массовых акций протеста в Беларуси после президентских выборов 2020 года* – Assoc. prof. dr Oleksandr Bilash, J.C.L. (Faculty of Law, Uzhhorod National University, Ukraina);
– *Protection of priest-penitent confession privilege in polish civil and crimilnal proceedings* –Magdalena Skibińska, Ph.D. oraz Sebastian Kowalski, Ph.D. (Uniwersytet Zielonogórski, Polska);

- *Religion and notaries: points of contact* – prof. Mariia Dolynska, DrSc. (Lviv State University of Internal Affairs, Ukraina);
- *Zasada poszanowania niezależności państwa i Kościoła Katolickiego według art. 1 Konkordatu z 1993/1998 i art. 25 ust. 3 Konstytucji RP z 1997 roku / The principle of respecting the independence of the state and the Catholic Church according to art. 1 of the Concordat of 1993/1998 and art. 25, sec. 3 of the Polish Constitution of 1997* – ks. prof. dr Józef Krukowski (Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Polska);
- *Troska Prymasa Stefana Wyszyńskiego o ład moralny w Polsce / Primate Stefan Wyszyński's concern for the moral order in Poland* – ks. dr hab. Mirosław Sitarz, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska);
- *Zasada niezależności i autonomii kościoła i państwa w nauczaniu społecznym kościoła / The principle of independence and autonomy of the church and the state in the social teaching of the church* – dr Agnieszka Romanko (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska);
- *Opieka duszpasterska w zakładach karnych w Polsce w dobie COVID-19 / Pastoral care in penal institutions in Poland during the covid-19 pandemic* – dr Justyna Krzywkowska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska);
- *Duszpasterskie formy ochrony małoletnich w Archidiecezji Warmińskiej / The pastoral forms of protection of minors in the Archdiocese of Warmia* – dr Marek Paszkowski (Metropolitalny Sąd Archidiecezji Warmińskiej, Polska), Jacek Nowicki, MA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Polska);
- *Prawo do wolności sumienia i wyznania w miejscu pracy / The right to freedom of conscience and religion in the workplace* – Krystyna Ziółkowska, Ph.D. (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska);
- *Podstawy prawne konfiskaty majątku kościelnego w Polsce / Legal grounds for confiscation of church property in Poland* – prof. dr hab. Mieczysław Różański (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Polska);

– *Fundusz Kościelny – relikt czasów komunistycznych czy ważny element systemu finansowania związków wyznaniowych w Polsce demokratycznej? / The Church Fund – a relic of communist times or an important element of the system of financing religious organisations in democratic Poland?* – dr Aneta Abramowicz (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska);
– *Vatikánske Zmluvy a právny poriadok Slovenskej Republiky / Vatican Treaties and the law order of the Slovak Republic* – Dr.h.c. prof. doc. JUDr. Marek Šmid, Ph.D. (Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Słowacja);
– *Konfesno a kanonickoprávna legislatíva rehoľných inštitútov v Slovenskej Republike / Confessional and canon law legislation of religious institutes in the Slovak Republic* – ThDr. ThLic. Mgr. Martin Šabo, Ph.D. (Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Słowacja);
– *Kodifikace v kanonickém právu Katolické Církve / Codification in the canon law of the Catholic Church* – doc. JUDr. Stanislav Přibyl, Ph.D., Th.D., JC.D. (Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Słowacja; Teologická fakulta, Jihočeská univerzita České Budějovice, Czechy);
– *Niekoľko poznámok ku konfesnej neutralite štátu / Some remarks on the religious neutrality of the state* – JUDr. Róbert Gyuri, Ph.D. (Fakulta verejnej správy, Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach, Słowacja);
– *Povinnosti a práva klerikov so zameraním na fiančnú odmenu / Duties and rights of clerics with a focus on financial remuneration* – doc. JCDr. PaedDr. Jozef Marčin, Ph.D. (Rímskokatolícka cirkev v SR, Bratysława, Słowacja);
– *Přístup ke svátosti pokání v Katolické Církve během první vlny epidemie koroaviru v roce 2020 / Access to the sacrament of penance in the Catholic Church during the first wave of the coronavirus epidemic in 2020* – doc. Damián Němec, dr (Univerzita Palackého v Olomouci, Czechy);
– *Náboženská situace Katolické Církve v ČR v době covid-19 / The religious situation of the Catholic Church in the Czech Republic at*

the time of covid-19 – Mgr. ICLic. Monika Menke, Ph.D. (Univerzita Palackého v Olomouci, Czechy);

- *Zvláštní práva cirkví / Special rights of religious communities* – Ing. Mgr. Jaroslav Benák, Ph.D. (Masarykova univerzita, Brno, Czechy);
- *Влияние религиозных организаций и объединений на процес формирования государственности в Украине (социально-психологчиний аспект) / Influence of religious organizations and associations on the process of formation of statehood in Ukraine (social and psychological aspect)* – doc. Mariia Brygadyr, Ph.D. oraz doc. Oksana Koval, Ph.D. (West Ukrainian National University, Tarnopol, Ukraina);
- *Украинские иследования церковного права (20-30-е гг. хх в.) / Ukrainian studies of church law (20-30s of the 20 th century)* – prof. Oksana Gomotiuk, Ph.D. oraz prof. Lesya Bilovus, PhD. (West Ukrainian National University, Tarnopol, Ukraina);
- *Свобода вероисповедания: юридическое обеспечение в Украине / Freedom of religion: legal provision in Ukraine* – doc. Liliia Yarmol, DrSc. (Lviv Polytechnic National University, Ukraina);
- *Právna politika a legislatíva v oblasti konfesného práva / Legal policy and legislation in the area of confessional law* – ThLic. Mgr. Michaela Moravčíková, Th.D. (Právnická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, Słowacja).

Inspiracją do zorganizowania Konferencji były obchodzone w 2020 r. rocznice upamiętniające wydarzenia związane z obaleniem reżimu komunistycznego i jego kontroli nad kościołami. Organizatorzy podkreślili, że w 2020 r. mijają trzy dekady postkomunistycznego rozwoju prawa wyznaniowego w Europie Środkowej i Wschodniej. Daje to podstawę do podjęcia próby oceny stosunków między państwem i kościołami, wskazania pozycji kościołów i wspólnot religijnych w świeckich społeczeństwach państw postkomunistycznych oraz wzajemnej współpracy państwa i kościoła w różnych segmentach życia społecznego. Celem konferencji było w szczególności pokazanie wymienionych zagadnień w perspektywie interdyscyplinarnej, jak również w szerszym kontekście historycznym i geograficznym.

Przedstawione wystąpienia dały możliwość szerszego zaprezentowania wielu aspektów dotyczących sytuacji kościołów i innych związków wy-

znaniowych oraz ich relacji z państwem w krajach postkomunistycznych. Pozytywnie należy ocenić podjęcie wysiłku przez organizatorów zorganizowania konferencji naukowej w trudnym czasie zagrożenia epidemicznego co dało możliwość zaprezentowania przez przedstawicieli różnych środowisk naukowych i badawczych swoich badań. Ponadto konferencja miała międzynarodowy charakter ponieważ uczestniczyli w niej naukowcy nie tylko z różnych europejskich ośrodków naukowych, ale również z Indii oraz Brazylii. Udział w Konferencji przedstawicieli tak różnych instytucji naukowych pozwolił na ciekawy dobór tematów przedłożonych wystąpień, które zgodnie z zapowiedzią mają zostać opublikowane w recenzowanym czasopiśmie naukowym (w formie elektronicznej). Zapewni to możliwość szerszego dostępu do zaprezentowanych przez prelegentów w wystąpieniach wyników badań naukowych.